2015D15560

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Financiën, heeft over het rapport van de Algemene Rekenkamer «De Staat als aandeelhouder; Over het beheer van staatsdeelnemingen» (Kamerstuk 28 165, nr. 183) de navolgende vragen ter beantwoording aan de Algemene Rekenkamer voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

Nr.	Vraag
1	Aan welk staatsdeelnemingenbeleid heeft de Algemene Rekenkamer getoetst, want in het staatsdeelnemingenbeleid 2013 zijn afspraken gemaakt over de grenzen voor investeringsvoorstellen, normrendementen per staatsdeelneming (i.p.v. standaard 8% zoals in het AR-rapport opgenomen) en zijn er ook afwegingen gemaakt over of staatsdeelnemingen nog wel of niet een staatsdeelneming moeten blijven, in het Algemene Rekenkamer-rapport lijkt daar aan voorbij te worden gegaan?
2	Hoe zijn de nieuwe aspecten uit het staatsdeelnemingenbeleid 2013 meegenomen in de het rapport van de Algemene Rekenkamer?
3	Hoe kan beleid dat pas in 2014 is ingegaan nu al getoetst of geëvalueerd worden?
4	Is de Algemene Rekenkamer bereidt om het onderzoek uit te breiden (of een apart onderzoek te doen) naar de financiële instellingen in staatshanden, zodat er een goede vergelijking tussen álle staatsdeelnemingen kan plaatsvinden?
5	Is er, behalve over zaken als transparantie en verantwoording, ook iets voor te zeggen dat het niet optimale beheer van staatsdeelnemingen ook daadwerkelijk financiële gevolgen heeft, had of gaat hebben?
6	Klopt het dat de Algemene Rekenkamer geen onderzoek kan doen bij dochterondernemingen van staatsdeelnemingen? Welke wet en wetsartikel zou veranderd moeten worden om dit te wijzigen?
7	Hoe hoog is op dit moment de totale waarde van de staatsdeelnemingen?
8	Kan het advies over actief aandeelhouderschap bij EZ ook aan de Kamer worden toegezonden?
9	Om welke reden zijn de vijf financiële instellingen die als gevolg van de financiële crisis eigendom van de staat zijn geworden, niet betrokken in het onderzoek?
10	Bestaat bij de Algemene Rekenkamer een beeld van het functioneren van staatsdeelnemingen die zijn georganiseerd volgens het externe aandeelhouderschap? Zo ja, kan de Algemene Rekenkamer dit beeld schetsen?
11	Biedt het vennootschapsrecht naar het oordeel van de Algemene Rekenkamer voldoende mogelijkheden om te allen tijde een actief aandeelhouderschap uit te voeren?
12	Op welke manier en binnen welke termijnen zou de zeggenschap van de Staat als aandeelhouder kunnen worden gewijzigd en vergroot, zodat de Staat beter kan meebeslissen over grote beslissingen?
13	De tweede conclusie is dat de uitvoering van het besluitvormingsproces bij investeringsvoorstellen van staatsdeelnemingen niet altijd transparant en zorgvuldig is, welke manieren zijn er volgens de Algemene Rekenkamer om dat te ondervangen?
14	Hoe vaak komt het voor dat een investeringsvoorstel door de aandeelhouder wordt afgewezen?
15	Hoe vaak komt het voor dat het besluitvormingsproces bij grote investeringen transparant en zorgvuldig is?
16	Op welke manier zou ondervangen kunnen worden dat de informatievoorziening aan de Kamer weer op voldoende peil komt zodat de Kamer wordt voorzien van de juiste en relevante informatie?
17	Waarom vindt de Algemene Rekenkamer dat bij het uit elkaar halen van aandeelhouderschap en beleid betere afwegingen zouden kunnen worden gemaakt? Hoe verhoudt dit zich tot het recente bericht dat bij commissarisbenoemingen bij Schiphol Financiën en I&M niets hebben afgestemd?

Nr.	Vraag
18	Op welke manier wordt nu vastgelegd dat bij investeringsvoorstellen het publieke belang wordt gediend, omdat dit volgens de Algemene Rekenkamer nu niet ordelijk en controleerbaar genoeg is?
19	Klopt de aanname (bij de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer om het aandeelhouderschap los te koppelen van het beleidsdepartement om de transparantie en onafhankelijkheid te versterken) dat de kennis van verschillende departementen over een specifieke staatsdeelneming gebundeld zou moeten worden op één departement en dat dit departement dan ook de regie voert over de staatsdeelneming (bijvoorbeeld het Ministerie van Financiën)?
20	Hoe vaak zou volgens de Algemene Rekenkamer een «periodieke» evaluatie moeten plaatsvinden van de staatsdeelnemingen?
21	In de reactie van de Ministers van Financien en Economische Zaken wordt aangegeven dat de vereiste statutenwijzigingen om meer zeggenschap te verkrijgen al in gang zijn gezet. Geldt dat voor alle staatsdeelnemingen? Zo nee, welke niet en wordt daar binnenkort nog naar gekeken?
22	De Algemene Rekenkamer noemt het recht van enquête niet als belangrijke bevoegdheid voor de aandeelhouder. Met dit recht kan toch via de rechter veel invloed worden uitgeoefend? Dit bleek toch ook uit het SER-advies Evenwichtig Ondernemingsbestuur van 2007?
23	Bestaat er een tabel met een schema van op- en aftreden en benoemingen? Indien zo, kan dit aan de Kamer worden gezonden? Hoe worden benoemingen getoetst aan het publieke belang?
24	Bestaat er een overzichtelijke tabel met een overzicht van alle beloningsplannen die ter goedkeuring bij de aandeelhouder voorliggen? Is er ook een overzicht van bij welke deelnemingen nog variabele beloning of bonussen worden toegepast en met welk percentage? Wordt nog steeds het maximumpercentage van 20% gehanteerd? Welke deelnemingen komen hier nog bovenuit?
25	Betekent een herbenoeming van een RvB-lid na een periode van 4 jaar dat impliciet een nieuw beloningsbeleid voor dit RvB-lid wordt afgesproken?
26	Klopt het dat bij de kruisparticipatie tussen Schiphol en AdP in 2008 slechts gekeken is naar de netwerkkwaliteit en niet naar Nederlandse publieke belangen zoals veiligheid en milieu? Op welke manier had dit anders kunnen worden aangepakt? Kan de kruisparticipatie nog ontbonden worden?
27	Bij welke deelnemingen wordt inmiddels het verlichte structuurregime toegepast? Als dit wordt toegepast, klopt het dan de aandeelhouder zelf de RvB-leden benoemt? In hoeverre treedt de overheidsaandeelhouder daarbij autonoom op? In hoeverre vraagt de overheidsaandeelhouder een second opinion? Of baseert de aandeelhouder zich slechts op de voordracht van de RvC?
28	Bij welke deelnemingen is er inmiddels een ORS (onderlinge regeling tot samenwerking)? Klopt het dat zo'n ORS bij deelnemingen van minder dan 100% noodzakelijk is om het verlichte structuurregime te kunnen vestigen?
29	Klopt het dat in de statuten van een overheidsvennootschap kan worden vastgelegd welke publieke belangen een staatsdeelneming dient na te streven? Kan het belang van de vennootschap op manier gelijkgeschakeld worden aan het publieke belang? Op welk detailniveau kunnen in de statuten publieke belangen vastgelegd worden?

Nr.	Vraag
30	In welke staatsdeelnemingen zijn deze publieke belangen al vastgelegd? In welke gaat dit de komende tijd nog gebeuren? Is het haalbaar om dit voor alle 26 structurele deelnemingen te regelen voor uiterlijk voor 1 juli 2016?
31	Klopt het dat in statuten van een overheidsvennootschap kan worden vastgelegd dat de overheidsaandeelhouder een actieve of passieve instructiebevoegdheid kan krijgen? Klopt het dat dit geregeld kan worden d.m.v. art. 2:129 lid 3 en 4 BW? Bij welke staatsdeelnemingen is reeds gebruik gemaakt van de instructiebevoegdheid? Wat zijn de redenen om dat wel of niet te doen?
32	Klopt het dat de instructiebevoegdheid van art. 2:129 lid 3 en 4 BW ook betekent dat in de statuten vastgelegd kan worden dat een strategienota ter goedkeuring aan de aandeelhoudersvergadering moet worden voorgelegd? Klopt het dat op deze manier de overheidsaandeelhouder goed zou kunnen toetsen of de bedrijfsstrategie in overeenstemming is met de te dienen publieke belangen? Bij welke staatsdeelnemingen is reeds gebruik gemaakt van deze mogelijkheid?
33	Bestaat er inmiddels een tabel met de doelrendementen per deelneming?
34	Bestaat er inmiddels een tabel met de pay-out ratio's per deelneming?
35	Kunnen er van de behaalde rendementen en pay-out ratio's meerjarige overzichten worden gemaakt?
36	Op welke manier kunnen het Ministerie van Financiën en het vakdepartement beter samenwerken als het gaat om de uitoefening van het aandeelhouderschap? Is het denkbaar dat het Ministerie van Financiën aanwezig is bij een voorbereidende aandeelhoudersvergadering, maar dat het vakdepartement de Staat vertegenwoordigt bij de echte aandeelhoudersvergadering en daar op de inhoud en de publieke belangen stuurt?
37	Is er binnen het deelnemingenbeleid ook een conversiebeleid? Kunnen deelnemingen worden omgezet in een agentschap of een ZBO, zoals met SenterNovem is gebeurd? Hoe gaat dat in zijn werk? Onder welke omstandigheden kan dit worden overwogen? Kan dit onderdeel worden van evaluaties?
38	Bij hoeveel deelnemingen is de drempel voor de goedkeuring van investeringen inmiddels verlaagd? Klopt het dat er nog steeds drempels van € 586 miljoen en € 2,2 miljard bestaan, zoals bij Schiphol en de NS? Op deze manier loopt de Staat toch grote financiële risico's, zonder daar enige invloed te hebben? Hoe kan het toezicht op de investeringen verbeterd worden? Is het denkbaar dat er een investeringscommissie komt met mensen van buiten het Ministerie van Financiën?
39	Klopt het dat de Tweede Kamer geen instemmingsrecht heeft bij de verkoop van dochtervennootschappen van staatsdeelnemingen? Klopt het dat dat zich niet verhoudt tot de wens van de Kamer om wel betrokken te zijn bij besluiten tot verkoop, daar bij sommige deelnemingen de activiteiten en medewerkers voornamelijk bij de dochter zitten? Welke wet en wetsartikel zou veranderd moeten worden om dit te wijzigen?
40	Op welke manier kunnen de taken en opdrachten aan een staatsdeelneming veranderd worden? Op welke manier kan aan EBN de opdracht gegeven worden om niet alleen in olie- en gas, maar ook in duurzame energie en windenergie te investeren?

Nr.	Vraag
41	Bij veel staatsdeelnemingen zijn er gevallen waarbij bestuurders in totaal meer dan 20% aan variabele beloningen kunnen ontvangen, zijn er volgens de Algemene Rekenkamer onwenselijke prikkels in deze vorm van beloning waarbij er een belangenverstrengeling tussen het eigen en het publiek belang kan ontstaan?
42	Bij de bezoldiging van de Schiphol Group kan er voor de korte termijn aanspraak worden gemaakt op maximaal 47,5% aan variabele beloning en nogmaals 47,5% aan variabele beloning op de langere termijn. In totaal bedraagt de variabele beloning bijna 95% ten opzichte van de vaste beloning, is er volgens de Algemene Rekenkamer voldoende zicht bij de Staat als aandeelhouder of aan de vereisten voor de variabelen is voldaan?